

[Lysholm Christensen]

Man kunne også tænke sig, at visse industriområder måske ville gå sammen om en fri skole på området. Det kan jeg ikke udelukke, men det bliver ikke mange.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Jeg spurgte ikke, hvem hr. Lysholm Christensen kunne forestille sig ville oprette sådanne skoler, jeg spurgte, hvad det var for en frihed, de skulle have. Nu får jeg så at vide, at det er noget med et grundsyn på en håndværkeruddannelse eller sådan et eller andet.

Men jeg forstår stadig væk ikke, hvad det er for en frihedsgrad, de skal have, som de selv-øjende institutioner ikke har i dag.

(Kort bemærkning).

Lysholm Christensen (KRF):

Som det ses af historien, er sådanne skoler ofte oprettet som kostskoler. Det kan være, man gerne vil have en frihed til at etablere et kostskolemiljø, hvor man kunne arrangere forskellige kulturelle aktiviteter for de unge mennesker i fritiden uden for den almindelige faglige undervisning, altså en frihed til at etablere et studiemiljø på egne vilkår. Det er den slags tanker, jeg gør mig.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg vil gerne bekræfte, at et meget stort antal erhvervsskoler i Danmark er blevet til på privat initiativ. Det er et stort antal gymnasier og børneskoler også, det er en række sociale institutioner, børnehaver, seminarier og alt muligt andet.

Hvis vi ser på den bygning, som er skabt, og som udgør den sociale, sundhedsmæssige og uddannelsesmæssige sektor i Danmark i dag, vil vi se, at en række af de sten, der udgør denne bygning, oprindeligt er skabt i privat regi.

Spørgsmålet er så, om vi skal forsøge at gengive den offentlige sektor noget af den grokraft, den plads til initiativ, som var med til at gøre den til det, den er i dag, eller om vi skal tro, at historien slutter med os.

Vi kan måske ikke lige nu få øje på en lang række initiativer, som er undertrykt, men vi kalder jo heller ikke på dem. Hvorfor skulle man begynde at tænke tanker og lægge planer,

når man ved, det ikke kan lade sig gøre. Tingene skal komme i den rigtige rækkefølge. Når vi politikere skaber mulighederne, hælder vand op i trugene, så skal der nok komme nogle og bruge dem, sådan har det altid været, og sådan er det også nu, for historien er ikke slut med os, vi er ikke den sidste generation.

Det er nok den vigtigste baggrund for, at vi som det første i dette lovforslag har denne mulighed for at oprette frie erhvervsskoler. Hvis vi kigger på hele uddannelsessektoren fra børnehaveklassen og op til og med de 18-årige, altså de 12 års skolegang, vil man se, at dér er der kun ét sted, hvor man ikke har mulighed for privat initiativ, og det er lige præcis det hul, der her foreslås udfyldt.

Selv når det gælder erhvervsskolernes grunduddannelser, er der mulighed for privat initiativ. Det er der, når det gælder gymnasier, det er der, når det gælder grundskoler, vi kender det hele. Det eneste, der mangler, det er altså disse 2-års-gymnasiale uddannelser på erhvervsskolerne, som er faldet uden for. Hvorfor skal det være det eneste sted, hvor der ikke er mulighed for at oprette og drive skoler på privat initiativ på visse betingelser, bl.a. på den betingelse, at man betaler lidt for friheden?

Man kan diskutere, hvor meget de private gymnasier betaler for friheden, for de er for det offentlige ikke særlig meget billigere end de amtskommunale gymnasier; det kan man altid se på, og det er ikke det afgørende. Det er ikke afgørende for regeringen, at vi lige præcis får opfyldt ønsket om, at eleverne skal betale 20-30 pct. Hvis hr. Køpke Christensen kan overtale nogle andre til, at det kun skal være 10 pct., så lad os overveje det. Jeg har blot den grundholdning, og det har vi i regeringen, at friheden må godt koste lidt. Vi finder den ordning, vi har for de private grundskoler, særdeles udmærket. Man må oprette og drive skoler på privat basis, men det koster lidt ekstra. Kan man drive det meget billigt, kan man til gengæld få skolepengene meget langt ned.

I den sammenhæng har man heller ikke helt så mange forpligtelser, som den offentlige skole har, og på den måde er der altså fordele ved at være privat og hjemmegroet, at være en skole, der selv har valgt sine nicher, og som ikke skal dække alting. Derfor kan der være en vis rimelighed i, at det offentlige tilskud til gen-